

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Väliskomisjon

2013/2024(INI)

27.9.2013

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: õiguskomisjon, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon ning põhiseaduskomisjon

Stockholmi programmi vahekokkuvõte
(2013/2024(INI))

Arvamuse koostaja: Jean-Jacob Bicep

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval õiguskomisjonil, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil ning põhiseaduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. nõuab tungivalt, et komisjon ja Euroopa välisteenistus võtaksid praktilisi meetmeid ELi sise- ja välispoliitika vahel suurema sidususe ja kooskõla kindlustamiseks kooskõlas kohustustega, mis on nimetatud muu hulgas komisjoni teatises „Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala Euroopa kodanikele: Stockholmi programmi rakendamise tegevuskava” (COM(2010)0171);
2. rõhutab, et Euroopa Liidu leping seab nii ELi sise- kui ka välispoliitika keskmesse inimõigused, demokraatia ja õigusriigi, nagu on sätestatud ELi lepingu artiklites 2, 3 ja 21, ning seega usub, et nendest väärtustest kinnipidamist ja nende kaitset ja edendamist peaks arendama sidusalt, et tagada ELi usaldusväärsus maailmas; peab kahetsusväärseks, et komisjon keeldub jätkuvalt koostamast inimõiguste tegevuskava, et edendada ELi väärtusi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala käsitleva poliitika välismõõtmes, nagu nõudis nõukogu Stockholmi programmis; tervitab ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilist raamistikku ja seotud tegevuskava, mis keskendub muu hulgas inimkaubandusevastasele võitlusele, naiste inimõiguste tagamisele ja kolmandate riikidega seotud kodakondsusetuse ja rändajate omavolilise kinnipidamise küsimustele, kuid märgib, et raamistik ja kaasnev tegevuskava ei asenda inimõiguste tegevuskava;
3. tervitab lepingu projekti ELi ühinemise kohta Euroopa inimõiguste konventsiooniga, mille sõlmisid Euroopa Nõukogu 47 liikmesriiki ja Euroopa Liit, ning ootab Euroopa Liidu Kohtu positiivset arvamust kokkulepitud teksti kohta; nõuab, et parlament ja nõukogu ratifitseeriks lepingu kiiresti pärast Euroopa Liidu Kohtu lõplikku otsust;
4. usub kindlalt, et EL ja liikmesriigid ei tohiks sõlmida kolmandate riikidega vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala käsitlevaid lepinguid, kui on tõsine inimõiguste rikkumise oht ja ei austata õigusriigi põhimõtet; rõhutab, et enne lepingu sõlmimist selles valdkonnas tuleks hinnata põhjalikult selle mõju inimõigustele ja leping peaks sisaldama ka peatamisklauslit, mis on seotud inimõigustega; palub komisjonil arendada järelevalvemehhanisme, mis võimaldavad avalikku kontrolli vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud poliitika üle, sealhulgas kaasates kodanikuühiskonda kolmandates riikides; palub komisjonil selgitada kaitsemeetmeid, mida kasutatakse selle tagamiseks, et Europoli kokkulepete alusel kolmandate riikide esitatud teave ei ole saadud piinamise või halva kohtlemise teel;
5. väljendab muret järjest suuremate nõudmiste üle naaberriikidele seoses ELi rände- ja piirihalduspoliitikaga; nõuab ELi rände- ja piirihalduspoliitikas inimõigustel põhinevat lähenemist, millega tagataks seaduslike ja ebaseaduslike rändajate ning muude haavatavate inimrühmade õiguste arvessevõtmine alati ja ennekõike; tuletab meelde Euroopa inimõiguste konventsiooni eksterritoriaalset kohaldamist ELi rändepoliitika elluviimisel kooskõlas Euroopa Inimõiguste Kohtu otsusega;
6. tunnistab inimõiguste rikkumisi Kreeka-Türgi piiril, kus Kreeka ametivõimude ehitatud

tara, teated kollektiivse väljasaatmise (tagasisaatmise) kohta ja süstemaatiline põgenike, varjupaigataotlejate ja ebaseaduslike rändajate pikaajaline kinnipidamine ning laste kinnipidamine rikuvad Euroopa Liidu ja rahvusvahelist õigust;

7. tuletab meelde, et liikmesriigid jagavad vastutust liidu välispiiride eest; on endiselt mures Kreeka-Türgi, Küprose, Malta ja Itaalia piiridel toimuva üle seoses ebaseaduslike rändajate saabumisega ning kutsub liikmesriike üles komisjoni ja Euroopa välisteenistuse toetusel tagama, et riikide ametiasutused analüüsiks iga oma riigi territooriumile jõudva üksikisiku olukorda rahvusvaheliste ja Euroopa Liidu inimõigustealaste kohustuste seisukohalt ning võttes arvesse haavatavate inimrühmade vajadusi; kutsub komisjoni üles toetama liikmesriike minimaalsete teenuste, nagu piisavad tervishoiuteenused ja majutus, tagamisel ELi territooriumile jõudvatele põgenikele, varjupaigataotlejatele ja ebaseaduslikele rändajatele;
8. palub komisjonil anda aru meetmete kohta, mis on võetud kolmandatest riikidest pärit rändajate omavolilise kinnipidamise ärahoidmiseks kooskõlas ELi inimõiguste tegevuskavas võetud kohustuse 14 punktiga d;
9. väljendab suurt muret surmajuhtumite, eelkõige merel aset leidvate surmajuhtumite, ja inimõiguste rikkumiste sagenemise pärast, kui ebaseaduslikud rändajad püüavad ELi siseneda; nõuab, et komisjon konsulteeriks parlamendiga enne mis tahes lepingu sõlmimist Frontexi ja kolmanda riigi vahel; rõhutab, et kõnealused lepingud peavad pakkuma rangeid tagatisi, et kindlustada täielik kinnipidamine inimõiguste normidest, sealhulgas tagasisaatmisel, ühistel patrullimis-, otsingu- ja pääste- või kinnipidamisoperatsioonidel; juhib tähelepanu rahvusvaheliste organisatsioonide (Euroopa Nõukogu ja ÜRO), ELi Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Ombudsmani koostatud aruannetele, mis käsitlevad ELi välispiiride haldamise mõju rändajate õigustele ja põhiõiguste austamist Frontexi poolt; palub, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid võtaksid kiiresti meetmeid, et lõpetada rändajate õiguste rikkumine, mis on põhjustanud osa rändajate surma, ning nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid täidaksid oma rahvusvahelisi kohustusi; nõuab seetõttu, et EL uuriks Frontexi raporteid rändajate, põgenike ja varjupaigataotlejate väärkohtlemise kohta Kreeka-Türgi piiril, eelkõige kinnipidamistingimuste kohta; rõhutab, et arvestades Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna ebastabiilsust ja poliitilist segadust, peaksid komisjoni asjaomased teenistused, Euroopa välisteenistus ja ELi spetsialiseeritud asutused kooskõlastama oma püüdlused kui osa terviklikust lähenemisviisist ELi liikmesriikidesse suunatud ebaseadusliku rände küsimuse lahendamiseks viisil, mis on kooskõlas Euroopa Liidu põhimõtete ja väärtustega ning ELi jõupingutustega selles piirkonnas ja lõunapoolsetes naaberriikides laiemalt, mille eesmärk on stabiliseerumine ja demokratiseerumine ühise välis- ja julgeolekupoliitika / ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raamistikus;
10. väljendab sügavat muret ELi tagasivõtulepingute alusel tagasi võetud kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute saatuse pärast, sh nende määramata tähtajaga kinnipidamise, õigusliku ebaselguse või tagasisaatmise korral nende päritoluriiki, ja nõuab nendest lepingutest kolmandate riikide kodanikke käsitlevate klauslite väljajätmist; rõhutab, et oluline on rakendada soovitusi, mida komisjon tegi oma hinnangus tagasivõtulepingute kohta; palub komisjonil lubada VVOdel, rahvusvahelistel organisatsioonidel ja Euroopa Parlamendi esindajatel osaleda tagasivõtmise

ühiskomiteedes ning soovib komisjonil tungivalt anda parlamendile juurdepääs nende komiteede koostatud dokumentidele; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid peataksid inimõiguste rikkumise korral viivitamatult ELi tagasivõtulepingu kohaldamise;

11. palub komisjonil laiendada ELi Põhiõiguste Ameti pädevusala, et see hõlmaks kõiki kandidaat- ja naaberriike, ja anda ametile eriülesande nõustada ELi institutsioone küsimuses, kuidas tagada sidusus ja kooskõla inimõigustealase sise- ja välispoliitika vahel; nõuab identsete põhiõiguste järgimisega seotud näitajate kehtestamist kõikidele liikmesriikidele;
12. palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta vajalikke seadusandlikke ja haldusmeetmeid, et võimaldada eriviisade andmine ning lihtsustada ajutise varjupaiga andmist inimõiguslastele, kes on kolmandas riigis ohus; palub hinnata olemasolevaid liikvuspartnerlusi, eelkõige seda, milline on vastastikune sõltuvus arenguabi, seadusliku rände ja ebaseadusliku rände vahel, nagu need on määratletud rände ja liikuvuse suhtes võetud üldises lähenemisviisis;
13. tuletab meelde Frontexi ja Euroopa Politseikolledži olulist rolli õiguskaitseasutuste töötajate ja piirivalvurite koolitamisel eesmärgiga rakendada Euroopa kohtu- ja õiguskaitset, mis austab rändajate inimõigusi;
14. rõhutab, et liikmesriikide jätkuv keeldumine ühinemast kõigi võõrtöötajate ja nende pereliikmete õiguste kaitse rahvusvahelise konventsiooniga, mis on üks peamisi rahvusvahelisi inimõiguste konventsioone, kahjustab inimõiguste jagamatuse põhimõtet ning vähendab ELi usaldusväarsust, kui ta käsitleb inimõiguste küsimusi kolmandate riikidega;
15. toetab kindlalt Euroopa Ülemkogu üleskutset tugevdada Frontexi rolli kooskõlas Stockholmi programmiga, et suurendada selle suutlikust reageerida tõhusamalt muutuvatele rändevoogudele;
16. nõuab ühtsemat lähenemist inimõigustealase dialoogi ning kolmandate riikidega sõlmitud lepingute raames loodud õiguse, vabaduse ja turvalisuse allkomisjonide vahel, eelkõige Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riikides ja üldisemalt kõikides tagasivõtulepingutega seotud riikides;
17. nõuab ELilt suuremat tähelepanu pööramist kodakondsuseta isikute probleemile kolmandates riikides, sealhulgas komisjoni ja välisteenistuse ühisraamistiku loomise abil, et käsitleda neid küsimusi kolmandate riikidega, nagu märgiti ELi inimõiguste tegevuskavas;
18. väljendab heameelt ELi institutsioonide ja liikmesriikide jätkuvate jõupingutuste üle suurendada üldist toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule ja sellega tehtavat koostööd, kuna see on oluline viis, kuidas tagada kuritegude ohvritele rahvusvahelise õiguse kohane õiglus ning suurendada austust rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigusi käsitleva õiguse vastu; julgustab kõiki liikmesriike sõlmima Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga raamlepinguid, eelkõige tunnistajate ümberpaigutamise, ajutise vabastamise, vabastatud isikute ümberpaigutamise ja kohtu otsuse täideviimise kohta; kutsub ELi liikmesriike kui Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi osalisriike üles tagama, et kohtul oleksid

vajalikud vahendid oma ülesannete täitmiseks ja õigusemõistmiseks jõulisel, õiglasel ja läbipaistval viisil;

19. kutsub nõukogu ja komisjoni üles võtma täielikult arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi ning lisama need Stockholmi programmi järgesse jätkuprogrammi või -strateegiasse, mis peaks ette nägema ELi tulevaste seadusandlike ja poliitiliste ettepanekute ning vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud tegevuste mitmeaastase planeerimise;
20. jääb ootama komisjoni 2013. aastal väljaantavat ELi korrupsioonivastase võitluse aruannet; avaldab lootust, et kui komisjon teeb liikmesriikides kindlaks need valdkonnad, kus korrupsioonioht on kõige suurem, aitab see tõhustada korrupsioonivastase võitluse vallas tehtavaid jõupingutusi, hõlbustada parimate tavade vahetamist, tõsta esile ELis valitsevaid suundumusi ning soodustada vastastikust õppimist ja ELi ja rahvusvaheliste kohustuste järjest paremat täitmist; kutsub komisjoni kaaluma tulevasi ELi korrupsioonivastase valdkonna poliitika algatusi, eelkõige liikmesriikidele ja institutsioonidele siduvate õigusaktide osas, mis kajastavad kõrgemaid läbipaistvus- ja terviklikkusstandardeid, võttes kohaselt arvesse korrupsiooni negatiivset mõju inimõigustele ELis ja kolmandates riikides;
21. nõuab tungivalt, et liikmesriigid, eelkõige Kreeka, Iirimaa, Luksemburg, Poola ja Rootsi, ratifitseeriks Euroopa Nõukogu küberkuritegude konventsiooni; palub liikmesriikidel võtta kiiresti siseriiklikku õigusse üle 12. augusti 2013. aasta direktiiv 2013/40/EL, milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2005/222/JSK¹;
22. kinnitades veel kord oma pühendumust Atlandi-ülestele suhetele ja nende strateegilist tähtsust globaalsetes küsimustes, on seisukohal, et seireprogrammid nagu PRISM võivad rikkuda inimõigusi, nimelt õigust era- ja perekonnaelule ja teabevahetuse konfidentsiaalsusele, ning võivad lisaks kahjustada Euroopa ja välisriikide kodanike muude inimõiguste, nagu sõnavabadus, järgimist; palub USA ametivõimudel ilma põhjendamatu viivitusega edastada ELile täielik teave nende seireprogrammide kohta, mille tegevus hõlmab andmete kogumist, eelõige nende seadusliku aluse, vajalikkuse, proportsionaalsuse ja inimõiguste kaitseks rakendatud kaitsemeetmete kohta, sealhulgas mehhanismid rikkumiste hüvitamiseks;
23. nõuab, et komisjon, nõukogu ja liikmesriigid kaaluksid kõiki nende kasutuses olevaid vahendeid USAga peetavate läbirääkimiste kontekstis; nõuab seega broneeringuinfo ja terroristide rahastamise jälgimisprogrammi (TFTP) lepingute õigeaegset peatamist;
24. väljendab sügavat muret seoses kasvava inimkaubandusega, mis kasutab riikidevahelisi ja kübervõrgustikke ja mis on tõsiseks ohuks haavatavatele inimrühmadele, eelkõige naistele ja lastele ja seda eriti majandus- ja sotsiaalse kriisi tingimustes; rõhutab, kui oluline on strateegiliselt koordineerida sisejulgeolekustrateegia ja Euroopa Liidu julgeolekustrateegia eesmärged ja rakendamist, mistõttu võivad mõlemad dokumendid vajada ajakohastamist; soovitab, et liikmesriigid töötaksid välja ja võtaksid vastu riiklikud inimkaubanduse vastu võitlemise kavad kooskõlas inimkaubanduse kaotamist käsitleva ELi 2012. aasta strateegiaga ja ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatori kooskõlastusel;

---

¹ ELT L 218, 14.8.2013, lk 8.

25. tervitab 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/99/EL (Euroopa lähenemiskeelu kohta)¹ ja 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi (millega kehtestatakse kuriteohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded)² rakendamist, mis märgatavalt suurendab ELis kuriteohvrite inimõigusi;
26. toonitab, et püsib terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse märgatav oht; väljendab heameelt Europoli ja Eurojusti vaheliste operatiivtööd käsitlevate kokkulepete tugevdamise üle ning nende Frontexiga kehtiva töökorra üle võitluseks terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu;
27. väljendab muret tõsiasja üle, et küberkuritegevus, lastega seotud seksuaalkuriteod ja pettused on kasvav suundumus nii ülemaailmselt kui ELis, ning tohutu rahalise ja psühholoogilise kahju üle, mida need kuriteod on põhjustanud kogu maailmas; väljendab heameelt Europoli küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskuse asutamise üle, mis hakkab küberkuritegusid lahendama, luues operatiiv- ja analüütilise suutlikkuse uurimiseks ja koostööks rahvusvaheliste partneritega;
28. toonitab, kui oluline on pöörata terrorismiohvritele eritähelepanu, võimaldada neile toetust ja sotsiaalset tunnustust ning rõhutab kiireloomulist vajadust luua terrorismiohvrite jaoks spetsiaalne õigusvahend.

---

¹ ELT L 338, 21.12.2011, lk 2.

² ELT L 315, 14.11.2012, lk 57.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	24.9.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 54 -: 11 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Pino Arlacchi, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Susy De Martini, Mark Demesmaeker, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Pawel Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Sabine Lösing, Marusya Lyubcheva, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Justas Vincas Paleckis, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Laurence J.A.J. Stassen, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Eleni Theocharous, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Charalampos Angourakis, Jean-Jacob Bicep, Biljana Borzan, Kinga Gál, Metin Kazak, Barbara Lochbihler, Emilio Menéndez del Valle, Norbert Neuser, Doris Pack, Jean Roatta, Potito Salatto, Marietje Schaake, Alf Svensson, Ivo Vajgl, Renate Weber
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	José Manuel Fernandes, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Isabella Lövin, Antonio Masip Hidalgo, Antigoni Papadopoulou, Jarosław Leszek Wałęsa